

Landskap: Småland..... Upptecknat av: Benedikta Andersson
Härad: Sunnerbo..... Adress: Sånnamad, Strömsnäsbruk
Socken: Traheryd..... Berättat av:
Uppteckningsår: 1932..... Född år i

<i>Uppteckningen rör</i>	<i>Visa:</i>	<i>sid.</i>
	"I värden, der finnes så mången ovän...."	1-2.
	"Å hören i flicker.."	3.
	Vaggvisa: "Vyssa nana mitt lilla barn...."	4.
	"Vinterkvällen är så lång..."	5.
	"Brudens klagan".	6-7.
	"Vi sålde våra hemman..."	8.
	Spinnegille.	9.
	Enkeleken.	10..
	Visa: "Vi ha dansat över berg å backar..."	11.
	"Godda, godda min fader,.."	12.
	"Å vi skola tillsammans leva,..."	12
	Visfragment.	13-15
	Räkneramsa.	16.

Skriv endast på denna sida!

35 sid.

4777

	sid.
Gåtor.	17-18
Spökande lantmätare.	19.
Jerusalems skomakare.	20.
Mana fram döda.	21
Segerhuva.	22.
Humle såldes till bryggerierna.	23.
Gloson.	24.
Stortjuvar.	25.
Klok letade upp tjuvgods.	26.
Sätta fast tjuv.	27.
Sätta ner folk.	28.
En man som hade svartkonstbok.	29.
Fru som hade stulit fick ingen ro.	30.
Ben från kyrkogården bringade tur.	31.
Präst som kunde säga var de kommo efter döden.	32.
Förlorad ring hittades i korp.	33.
Hur tjärnarne i Skåne behandlades.	34.
Ryggåsstugor.	35.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4777

Visa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

När jag var liten så var der en gammal 85 årig
gumma i Vår by, hon sjön bra. Hon lärde mig denna visan:

I värden under finnes så mången ovän
der möter mig så många falska tunger,
de vilja mig förföra med ängslan och oro
allt ant de mig visserligen unna,
ack om ja vore riker å rasker dertill,
så vore du mig inte förbjuden,
men nu är ja fattig som fågelen på kvist
som bygger sitt bo uti skogen.

Han bygger sitt bo å han plockar sitt frö,
han jör sig ingen möda hur han skall få sitt bröd,
ty herren han visserligen föder,
ack om ja kunde önska 3 ting utaf min gud (och)
~~och~~ det kunde honom behaga,
det första att ja kunde rätt bedja min gud att
~~att~~ han mitt försvar ville vara,
mitt anra att ja kunde himmelriket nå,

4777

mitt 3 att ja kunde min käraste fål
å leva med honom fornöjder.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

4777

Visa.

Å hören i flicker som ojefta gå,
sätten alri er kärlek till gossarna så,
för gossarnas kärlek den hänger på strå,
hur litet det blåser så faller den å.

Men flickornas kärlek den hänger på ax,
hur mycket det blåser så hänger den fast,
gossarnas kärlek den liknar jag vid en stubbe,
som er full med vesper å bi,
men flickornas kärlek den liknar ja vid en
kanna som är full med honung ella vin.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

4777

Vyssa nana mitt lilla barn,
som mitt lilla jerta,
för alla som villa jefta sig,
är värd å svärta,
för rätt som vi elva så måste viddö,
å se jord te baka hästar å vagnar
det hava vi nog,
pior å drengar te husets behov
å många små pyttor på taket.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4
Vaggvisa.

4777

Vinterkvällen är så lång
denna vekna går som anra,
sönda blir det snart igen,
då få vi till kyrkan gånga,
träffa der vår lilla vän,
hopsan, hejsan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Visa.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Visa.

Brudens klagan.

Hästar frusta, bjällror klinga,
gäster samlas bruden står,
myrtenkrönt, men blek som döen,
och i ögat göms en tår.

En hon älskar, den hon får ej,
en hon hatar ingen mer,
han skall nu bli hennes brudgum,
handen nu hon honom ger.

Lovar honom troget älska,,
varför skall man jöra så,
varför skall väl munnen säga,
det ej hjertat kan förstå.

Dansen går i yra ringar,
allas kind i fägring står,
endast brudens blek som drivan,
snövit i kalla vår.

4777

Men då träder fram en yngling,
bjuder henne upp till dans,
och på brudens kinder föllo,
rosens fägning, liljans glans.

Denna gång och endast denna,
lindar jag kring dig min arm,
våra hjertan måste skiljas,
fast vår kärlek var så varm.

Dansen slutas, händer tryckas,
öga djupt i öga ser,
denna är ju sista gången,
och det får ej hända mer.

Far och mor de ha så velat,
lönen nu hon utstått har,
och uppå de mossbekrönta bergen,
finnes endast hennes kulle kvar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ry

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

(Visor som vi sjöng som barn.)

Visa.

Vi sålde våra hemman å gave oss sedan ut
som fågelen bortflyger när sommaren tar slut.
Han kommer en gång åter när våren skrider fram
men vi får aldri skåda vårt kära fosterland.

Vi tänkte att förljuva det sista livets slut ~~likas~~
liksom att komma längre än herren stakat ut
vi reste jenom den engelska ort
på vagnar å på baner som fågeln så fort
det var så skönt att skåda å landet få bese
men vi får aldri skåda vårt kära fosterland .

När vi kommo till den liverpoliske hamn
begynte ångrens tårar så striit att flyta fram
det var så sorglit skåda, men vi få alri
se vårt kära fosterland.

4777

I min ungdom je vi ända till Jöttry(Göteryd ?) på spin-jelle. Vi var en hel hoper som karda. Vi bar räckorna mä oss. Vi spann var sitt kilo för natten. Så sjöngo vi.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Spinnegiälle.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Vi lekte enkeleken och sjöng; änka ä ja och jefta
mej vill ja innan lörda kväll.

4777

Vi ha dansat över berg å backar,
och slitet op både sko å klackar,
hej jop min sjöna,
vi ska danska i det gröna,
hej hop min lilla sockersnop,
vi ska dansa till solen rinner opp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Visfragment.

4777

Godda, godda min fader,
om ja er dotter kan äga få,
ja är så jertans glader,
om ja den läven kan få.

Ack kära min fader ack säg inte näj,
ty jag vill ha flickan å flickan vill ha mig

Å vi skola till sammans leva,
att hava flickorna för vår vän,
till dess vi skiljas hädan,
tills jorden tar vår lekamen
å själen far till himmelen
evinnerligen leva.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12
Visfragment

4777

Der stod en gosse på möllebacke, han friade till mig,
ja låt han fria, han ska längre näck få gå å bia, tills
rågen blir mogen, så jöger som skogen, då jefter ja mig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Visfragment.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Visfragment.

Hans hunnar skälde
hansa portar de smälde,
när han kommer mitt i porten,
slår han näsan mitt i lorten,
då jemrade han sig
å det rogade mig.

4777

Torbaggen frågade flugan ner de skulle jefta sig,

det ska bli i höst
ner alla torbaggar höja opp sin röst
pirium piria, täcka vill ja, ja,
ja får sitta ve herrabord,
du får påta i en håssalort,
pirium piria.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Visfragment.

4777

Ner vi va små då rekna vi kribo,

ett två bånge gå,
tre fyra, bangelira,
fem sex, pläckja jäss,
sju åtta pläckja täckar,
nio tio slipa lie,
elva tolv, slå näsa i golv
tretton fjorton pläckja lortar,
femton sexton stå på läkten,
sjutton arton stå pa trappan.
nitton tjugo sol i grue,
Två getter å en bock nu ha vi räknat nock.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16
Räkneramsa.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Gåtor,

Ja kan bära det i min näve, men 4 kara kan inte bära det
på en krake.
(Det er ett ägg.)

En krokryggad far, en hålbukad mor, å 3 rätta söner.
(Det er grytgrepene, grytan, å fötterna)

En rättrådi far, å en kringkroket mor, å en gullblacket
dotter, å en stackobbeter son.

(Di sätter långa stakar i jorden, sen slingrar
humlen sig ikring, det är modren, bladen är dotren, kroppen
är sonen.)

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
18

Det går å går å kommer alri te dörren.

(Det är klockan.)

Det står på golvet å har rompan på taket.

(Det är skorstenen. å pipan)

Om dagen är det fullt av kött å blod
om natten står det å gapar. (Det är tofflorna.)

Småland
Smålands
Trelleborg
uppl. 1932

4777 Bagedalskulla
År. Samman
Kronobergs
Göta hufvud av Kronobergs län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Spökande
lantmätare.

I Snörsjö har min bror hört hur di dragit linorna
å skreket "är det rätt, ja visst" svor det till "är det
rätt",

I Bråna har han också hört dem draga liner.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Jerusalems
skomakare.

När min mor var en 15 år å jek i stora mörka skogen såg hon jerusalems skomakare. Han satt på en sten å vila sig med en stor lästaknippa på ryggen å mäsig å skäggig.

Det är över 100 år sen. Nu si de att di sett han igen. Ja skulle gärna vilja träffa han å se han.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Mana fram
döda.

I Götteryd i Fagerhult vodde en som hetade Falk. Han kunde mana fram döa, så var där en kar på kyrkogården som bad att han skulle mana fram hans far. Då kom han fram så elendig, så han bad för Jesu namn skull bara mana honom tebaks igen. Detta är sanning för min moster bodde i samma by.

avtala. Komotvärte
Smäl
Sunnebo fd
Traherjd sn
Mj. 1932

Matt Benedicta Persson
4777 af Sävarens Stora Råsbacka

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Född med
segerhuva.

Ja har en brordotter som är född med segerhuva.
Hon har det bra; en brordotters dotter är född med segerhuva.

En pojke i vår by är född med segerhuva.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
23

När ja var hos baron Jyllenkrok i Glumlöse plockade
vi humleknoppar i många dagar. Di sålde dem te bryggerier-
na. Det .

Humle.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Om julafton är glosoen ute å går. Hon har ögon både
före å bak, man får korsa för sig ella påstå de att hon
river ihjäl en.

Glosen.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Stortjuvar.

Här var en stortjuv, som hette Alberg. När han kom
på fattiga ställen gav han barnen pengarna. Men han blev
skjuten på våra myrar.

Här var en stortjuv, som hette Tullberg. Han stal
över allt.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Der var en klok gubbe, som bodde i Hallaryd. Han letade upp tjuvagods. En gång kom der en dit och ville veta vem som tagit hans skottkärra. Gubben satte in en span vatten på golvet å sae "titta här vem som tagit den", då såg han sin närmaste granne, gubben sae te mannen "gå opp på hans höränne, der ligger den", å der hitte han den.

Klok letade
upp tjuvagods.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

För några år sen var där en bonde som bodde nära min syster. Han hade hämtat ett lass sill att sälja så sae kvinnan "kör in sillen på kvällen". Men han var inte rädd. Om morgonen stod där en man med en sill i en näve å ett fat i den anre. Så så fick han stå där halva dan. Sen fick han gå, nu kan du gå hem. Nu har du stått här länge nog, din stackare." Å så var det en nabo.

Sätta fast
tjuv.

4777

Jo här var nog de som kunne förr. De har sagt te mig
att de kunne sätta ner folk om de ville bara ta 1 hår av
deras huvud å vira om en pinne å sätta ner i en rinnande
bäck så skulle de inte få mer ro än håret har der.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Sätta ner
folk.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

I Hallaryd nära vårt var där en som hade svartkonstbok så kom länsmannen å ville ta honom. Så sae han, "Ja ska ha lite midda först", när di sen satte sig på vagnen komme di ingemstans. Där kom en man te gobben å skulle söka för sitt svin. Men di hade lagt sig så för det var sommar så lae han sig på gården. Rätt va det var kom där en skjuss med brinnande hästar å stannade ve dörren. Då je gobben ut så sae skusbonnen: "Här ligger en här ute som ska söka för sitt svin. Men hade han inte hatt korsa för sig med fader vår, hade han varit död innan dager å svinet hade satt sig i ett järe. Det låg han å hörde.

En man, som,
hade svart-
konstbok.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

Fru, som stu-
lit, fick
ingen ro.

Vid Göteryds kyrka var en fru som hade ett kafé. Där kom en drucken hanlare in. Hon tog pengar från honom. Han je te Falk å hon fe ingen ro . Hon fe sitta på "vcet" dag å natt. Så hon fe betala pengarna igen.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31.

Ben från kyr-
kogården bring-
ade tur.

Förr togo gårdfarihandlarna ben på kyrkogården med sig när de var ute å handlade för att de skulle ha bra tur ä fä mycke pengar.

En fiskare tog ben med sig när han skulle ut på fiska för att få mycke fisk å han tappade det men han fick ingen ro förän han hade letat opp det igen å burit det på sin plats.

4777

Där var en präst som hade or om sig att kunna säga var di hamnade efter döden. Så var där en som lade sig levande i kistan, När prästen kom till graven sae han: "Jag finner honom varken i himlen eller avgrunden men rätt som det var sae han nu damp han ner. När di öppna locket var han död.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Präst som
kunde säga var
de kommo efter
döden.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

För 75 år sen var där en gammal korpral som varit i krig. Han talade om att där var en man som hade ett torp i en skog å många barn å fattigt å di ville taga torpet från honom. Så hade frun tappat sin ring så skyllade pigerna, så var där barn å lekte å kasta en korp på huset så tänkte torparen. Du har väl fått svälta ihjäl, du som ja, men så fick han för sig skära upp den å då låg ringen där. Sen fick di bå ha torpet å fingo många pengar till. Korpralen var 90 år ner han dog. En hederlig man.

Förlorad ring
hittades i
korp.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

I Skåne slogo di tjenarne å låste in dem å roffade från dem deras torp, der var en torpare som bad enkefrun på en stor herrgård om lite ve. Hon sae: "Han får ta den stora eken om han kan dra hem den", då kom henna man med glödröa hästar å körde hem eken då ble hon så förskräckt så hon dog,

Tjänarna i
Skåne.

4777

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

Så je vi till gamla ryggåsa stugor å var inne der
ner vi var små. Det finnes en sådan gammal stuga lite
ifrån der ja bor. Den har stått i ett par hundra. De som
rår om den vill inte riva ner den. De komma dit om somrar-
na, och då jör de som de jore förr, de äter i ett fal
allihop.

Länsman Holmberg skaffade en gammal ryggåsstuga
å satte opp på sin gård.

Ryggåsstugor.